

Societat

Crisi sanitària

Els contagis de covid a Espanya augmenten per la baixada d'immunitat

Salut Pública avança la vacunació dels més grans de 60 anys a final de mes

CELESTE LÓPEZ/A. LÓPEZ TOVAR
Madrid/Barcelona

No és una percepció. Fa setmanes que els casos de covid pugen. En un mes han passat de 75 casos per 100.000 habitants a 137. I segurament, asseguren els experts en salut pública, la xifra és més alta, perquè fa temps que no es comptabilitzen detalladament. En el moment actual es controla la incidència en els ciutadans de 60 anys i de més edat, però el Ministeri de Sanitat no facilita les dades des de final de juny (20 casos per 100.000 habitants de més de 60 anys el 30 de juny), i tampoc no ho fan els centres d'atenció primària i hospitals per mitjà del Sistema de Vigilància Sentinella d'Infecció Respiratòria (Sivira).

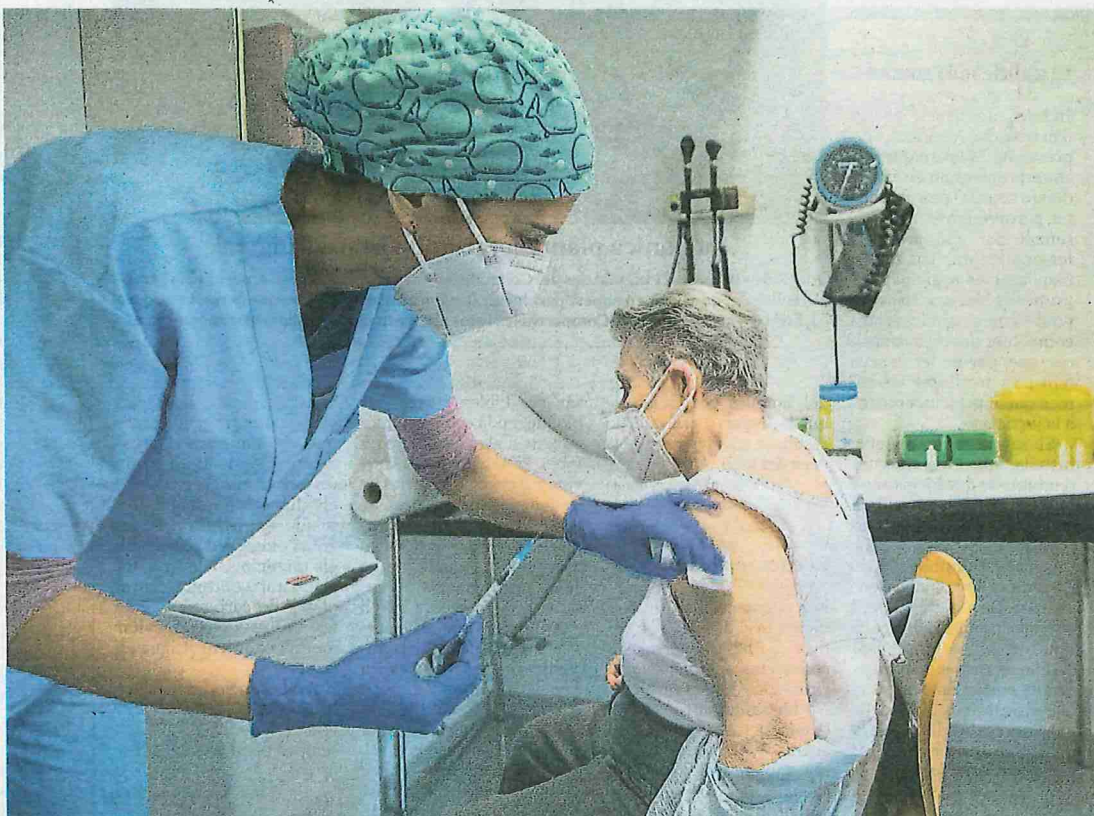
Però per què estan pujant els casos? Els experts ho tenen clar: la pèrdua d'immunitat de les vacunes amb el pas del temps és la causa d'aquests increments, indica l'epidemiòleg Daniel López Acuña. Per aquesta raó els responsables de salut pública del

Els experts demanen més vigilància de les noves variants per veure si esquiven la protecció de vacunes

Ministeri de Sanitat i de les comunitats autònomes van acordar ahir permetre l'inici de la vacunació de la covid i de la grip (conjuntament) l'última setmana del setembre per als més grans de 60 anys, amb prioritat per als de 80 i més i els residents en centres de gent gran.

La pujada té lloc a totes les comunitats. A Catalunya els casos de covid van créixer d'una manera constant des de final de juny (1.951 casos) fins a mitjan agost, quan es van registrar 6.326 contagis. Des d'aleshores, un lleuger descens i un manteniment durant les últimes tres setmanes, amb 5.742 casos en l'última avaluació (setmana del 4 al 10 de setembre). La xifra és significativament més alta que la de l'any passat a la mateixa època, quan es registraven 3.447 infeccions, circumstància que eleva les precaucions de les autoritats sanitàries amb motiu de l'arribada de l'estació més propícia per als virus respiratoris.

Les previsions són que, amb la

JAVIER CEBOLLADA / EFE

Una dona rebent una dosi de record contra la covid i una altra contra la grip en un centre de salut de Sant Cugat el març del 2021

tornada a escola dels nens, l'arribada de la tardor i l'augment de la convivència als espais interiors, els casos continuïn pujant. Malgrat això, no hi ha una preocupació excessiva en les autoritats sanitàries perquè tot i que les vacunes perden efectivitat, també és cert que la majoria de la població encara té prou anticossos gràcies a la vacunació: un 92,6% de les població té la pauta completa, percentatge que baixa fins a un 56% en el cas de la primera dosi de record, tot i que en el grup de més de 60 anys, aquesta xifra arriba a un 91,2%. A això cal afegir-hi que la gran majoria dels ciutadans s'ha encomanat com a mínim una vegada.

Tranquil·litat, asseguren, perquè hi ha més casos, però no es tradueix en un augment de les hospitalitzacions (2,9 casos per 100.000 habitants, lluny de les dades de l'any passat en aquesta mateixa època, en què s'arribava a 6,1, tot i que ha pujat 0,9 punts en un mes). I perquè, a més, les vari-

Gran increment de la venda de tests

■ La situació epidemiològica es reflecteix a les farmàcies, que declaren un augment significatiu de la venda de tests covid l'últim mes o mes i mig. "Fins a l'agost pràcticament no teníem necessitat de tenir tests al magatzem. Es trigaven molt a vendre i els demanàvem de deu en deu o de vint en vint unitats", explica una farmacèutica. Aquesta dinàmica ha canviat dràsticament. "Ara la gent s'endú quatre o cinc alhora, fins i tot tornen a venir clients a fer-se la prova a la farmàcia", afegeix. Fa un parell de setmanes de l'any passat en aquesta mateixa època, en què s'arribava a 6,1, tot i que ha pujat 0,9 punts en un mes). I perquè, a més, les vari-

de subministrament perquè altres marques tenen roment i no hi ha retards en els lliuraments, expliquen fonts del sector. Els casos de covid a Catalunya van pujar d'una manera constant des de final de juny (1.951 casos) fins a mitjan agost, quan es van registrar. Des d'aleshores un lleu descens i un manteniment durant les últimes tres setmanes, amb 5.742 casos en l'última avaluació (setmana del 4 al 10 de setembre). La xifra és molt més alta que la de l'any passat en aquesta mateixa època, quan es registraven 3.447 infeccions, circumstància que eleva les precaucions de les autoritats sanitàries amb motiu de l'arribada de l'estació més propícia per als virus respiratoris.

ants que circulen són subvariants d'òmicron. Les últimes setmanes han estat la XBB.1.5 (29%), BA.2.75 (14%) i XBB.1.5-like-F456L (14%), segons consta a l'últim informe del Sivira.

Però l'augment de la circulació, no només a Espanya sinó també a Europa i Amèrica, incrementa les possibilitats que canviï i que aquestes mutacions aconseguixin eludir la protecció de les vacunes. En aquest moment hi ha dues variants d'especial interès, l'EG5 (Eris) i la BA.2.86. La primera es va començar a detectar el mes passat ja gairebé és majoritària a la Xina (un 70% dels casos). L'altra, amb nombroses mutacions (més de 30), ja s'ha detectat a 14 països, entre els quals Dinamarca, el Regne Unit, els Estats Units i Israel.

Què hi podem fer? Els experts recorden el que ja sabem: que l'arma més efectiva contra aquest virus no és cap altra que la vacuna, especialment per pro-

tegir els més vulnerables. També fer servir la mascareta i mantenir la distància interpersonal si estem encomanats, explica l'epidemiòleg Daniel López Acuña, que, com ja ha fet l'Organització Mundial de la Salut, reclama als països que vigilin estretament la circulació del virus, que facin anàlisis seqüencials, que rastregin, cosa que la gran majoria ha deixat de fer després del final de la pandèmia. "Cal saber la penetració de les noves variants que han anat sorgint i comprovar si a causa de les mutacions poden escapar a les respostes immunitàries d'una infecció o de vacunació prèvies", assenyala.

Sobre la pèrdua de la immunitat natural i farmacològica a causa del pas del temps, López Acuña posa sobre la taula la necessitat d'estudiar si cal fer una nova ronda de vacunació, amb formulacions de vacunes amb les noves variants (ja n'hi ha una d'aprovada). "Això és important per a la nostra protecció immunitària", indica.

Precisament ahir la comissió de Salut Pública, integrada pel Ministeri de Sanitat i les comunitats autònomes, va abordar l'estratègia de vacunació dels grups vulnerables de cara a la tardor que ja arriba. Els primers a rebre-la seran els més grans de 80 anys, conjuntament amb la de la grip a partir de final de setembre. També els residents als centres de persones grans i de discapacitats.

A aquests grups s'hi afegeixen els més grans de 60 anys, els ma-

L'increment de contagis es registra no només a Espanya, sinó també a Europa i al continent americà

lalts crònics, professionals sanitaris i sociosanitaris i a les persones amb exposició laboral directa a animals o a les seves secrecions avícoles, porcines o de viscons, o a fauna silvestre (ocells, senglers o mustèlids), i també els ramaders, veterinaris, treballadors de granges, caçadors, ornitòlegs, agents de medi ambient, personal de zoològics, etcètera. La finalitat és reduir l'oportunitat d'una infecció comitant de virus humà i aviari o porcí, per disminuir la possibilitat de recombinació o intercanvi genètic entre els dos virus.

Quina vacuna de la covid es posarà durant aquesta campanya? S'espera que aquest mes arribi Comirnaty XBB.1.5, per respondre a les noves variants del virus. En cas que no fos així, Espanya té prou dosis de la vacuna espanyola, Hipra, com a dosi de record per a persones de 16 anys i més que han rebut prèviament una vacuna d'ARNm contra la covid.

LA VISIÓ DEL METGE

S'acosta l'hivern

Antoni Trilla

Hospital Clínic-Universitat de Barcelona-
ISGlobal

Tornada majoritària a l'activitat: escoles, universitats, empreses, comerç. Hem augmentat la interacció social. Des de fa deu setmanes es registra un augment de casos de covid. La setmana passada gairebé 6.000 casos a Catalunya. És la infecció respiratòria més freqüent (prop d'un 30% de casos). La taxa global estimada de covid és de 98 casos per 100.000 habitants, inferior a la de la setmana prèvia (122 casos per 100.000 habitants). Són estimacions del sistema de vigilància d'infeccions de Catalunya (Sivic). Per entendre'ns: és semblant a una projecció del vot en una mostra representativa de votants. No és el recompte de vots.

La percepció ciutadana (avui tothom coneix algú amb covid) pot no correspondre a la realitat ni a aquestes estimacions. La pràctica totalitat d'aquests casos coneguts són lleus, malgrat que molestos, i de curta durada. El paisatge covid ha canviat i encara és incert. El virus evoluciona i els éssers humans desenvolupem immunitat, imperfecta, però prou sòlida per reduir el risc de malaltia

greu. Avui domina òmicron. La variant XBB.1 (47% de casos) serà aviat superada per la variant EG.5 (45% de casos).

Hi ha unes 500 persones ingressades als nostres hospitals, 17 d'elles a les ucis. Un 80% tenen més de 60 anys. Són xifres estables, en ascens lleuger durant aquesta setmana. Les variants actuals són

més transmissibles: ens podem tornar a infectar.

Les vacunes adaptades, basades en la variant XBB.1, són les recomanades per l'OMS i l'EMA per protegir la població de més risc de patir covid greu. La campanya de vacunació (covid i grip) s'iniciarà d'aquí dues o quatre setmanes. Aquestes vacunes produeixen una bona resposta immune contra les variants XBB.1, EG.5 i fins i tot contra la BA.2.86. Dades recents sobre la BA.2.86 indiquen que potser no comportarà a la pràctica una gran amenaça per a la nostra resposta immune. Caldrà seguir atentament la seva evolució.

La covid no s'ha acabat ni s'ha estabilitzat encara per poder predir els seus canvis. El millor que podem fer ara per ara és reforçar la nostra immunitat (recomanar la vacunació a la població de més risc i al personal sanitari i personal essencial) i seguir els principis bàsics d'higiene: quedeu-vos a casa si teniu símptomes i evitem nous contagis, renteu-vos les mans, feu servir màscara si es donen les condicions per fer-ho i ventileu bé els espais. S'acosta l'hivern.

Una investigació busca la relació entre dormir malament i la gravetat del virus

Les persones amb trastorns del son podrien ser un grup de risc de la covid

A. LÓPEZ TOVAR
Barcelona

Les persones amb trastorns del son han de formar part dels grups de risc de la covid, com també les immunodeprimides, els sanitaris o la gent gran i, en conseqüència, disposar d'una protecció especial? És la pregunta que provarà de respondre un grup d'especialistes de l'Institut d'Investigació i Innovació Parc Taulí (I3PT), que indaga en la relació entre el mal descans, la immunitat contra els virus i la gravetat de la covid.

La investigació està en fase de treball de camp. En un any l'equip encapçalat per les pneumòlogues Andrea Grau i Maria José Masdeu espera disposar de l'anàlisi de les dades de 4.000 pacients diagnosticats amb apnea obstructiva del son. "Es mirarà quants van tenir la covid durant el primer any de la pandèmia, amb l'objectiu de saber si es van infectar més que la població general i si van tenir la malaltia amb una forma més greu", indica Masdeu.

Tenir un trastorn del son, dormir poc o no gaudir d'un descans de qualitat és perjudicial per al sistema immunitari. Això està demostrat. Els investigadors pretenen establir ara

Grup d'investigadors del Parc Taulí

la relació entre el son, la immunitat i la resposta a la infecció per la covid. "Partim de la hipòtesi que durant la primera onada hi va haver la sensació que les persones amb apnea diagnosticada i tractada tenien més ingressos i desenvolupaven formes més greus de covid", apunta la doctora Grau. El treball provarà de confirmar aquest idea.

En una segona fase s'estudiarà si els malalts més greus podrien tenir un trastorn del son no diagnosticat. Per això s'ava-

Finalment el projecte analitzarà la immunitat innata dels pacients que han superat el coronavirus, tant de manera greu com lleu, amb patologies del son o sense. La mostra estarà formada per persones que participaran en la campanya de vacunació de la grip d'aquest any. Les investigadores esperen que els individus amb un trastorn del son que han passat una covid greu tinguin un sistema immune amb menys capacitat de resposta a la vacuna de la grip.

En definitiva, les investigadores pretenen esbrinar si els pacients amb apnea obstructiva del son van tenir una covid més greu, quants pacients de covid tenien un trastorn del son no diagnosticat que va poder haver condicionat la gravetat de la infecció i si els pacients amb mal descans tenen un sistema immune més feble per afrontar el coronavirus.

Segons Andrea Grau, en funció del resultat es pot establir la conveniència d'incloure els afectats per patologies del son en els grups d'especial protecció contra la covid, al quals es recomana la vacunació com a mínim una vegada a l'any. Alhora, pot resultar que el desenvolupament de la malaltia en forma greu pugui ocultar un trastorn previ del son que convé que sigui diagnosticat.

Especialistes del Parc Taulí han començat el treball de camp d'un estudi que durarà un any

luran diversos paràmetres clínics dels pacients i s'analitzarà la qualitat del seu son per mitjà d'un rellotge que els donarà l'hospital i que faran servir a casa seva.